

Правила поведінки. Етикет

Мета: ознайомити юнацтво з правилами поведінки, спілкування, показати важливість їх застосування у повсякденному житті.

Необхідно:

- картки з ситуаціями
- наплічник
- картки зі словами

Хід гутірки:

Активізація юнацтва.

1. Гра “1 плеск, 2 плески”

Діти стають до кола, хтось починає гру сплеснувши в долоні 1 раз, сусід справа повторює цей рух, потім наступна дитина. Напрямок “руху” змінюється, коли хтось плесне в долоні 2 рази. Той, хто пропустить свій *плеск*, виходить із гри. Виграє найуважніший.

Виховник:

- Давайте трохи пофантазуємо. Наприклад, ви опинилися на безлюдному острові, там можна робити що завгодно, бо ви самі і нікому не заважаєте. Можна спати та їсти коли завгодно, кричати, бігати і пустувати хоч цілий день! Не потрібно митись, зачісуватись, адже ніхто вас не побачить. Але чи довго можна так витримати? Одному, без друзів, батьків, взагалі без людей?
- Напевно не дуже довго. Людина має жити поряд з іншими людьми – це закон природи. І чим більше людей збирається разом, тим більше правил потрібно дотримуватись, щоб усім було зручно.
- Правил поведінки є дуже багато, але сьогодні ми поговоримо лише про деякі з них на конкретних прикладах.

2. Вправа “Ситуації”

Завдання: Кожна дитина отримує картку з певною ситуацією (*напр. Ви їдете у тролейбусі, зайшла старенька бабуся. Як потрібно вчинити?*) Ситуації повинні бути підібраними так, щоб вони охоплювали різні аспекти щоденного життя, поведження за столом, у громадському транспорті, у бібліотеці, кінотеатрі, театрі; також правила спілкування зі старшими, однолітками, правила доброти, чесності, скромності і тд.

Отримавши картки, діти пропонують свої варіанти поведження у даній ситуації та обговорюють їх.

Виховник підсумовує все сказане дітьми і разом з ними виводить правила поведження у громадському транспорті (напр.)

І так по кожній ситуації.

Ситуації (прикладі..)

- Збираючись на виставу, я....
- У бібліотеці, я....
- Я завжди пам’ятаю, що за столом потрібно
- Коли мене про що-небудь просять, я.....
- Якщо я щось пообіцяв (ла), я....
- На багатолюдному перехресті стоїть бабуся. Старенька розгублена - не знає, як перейти вулицю.
- Сергійко впав у калюжу, а Петрусь стоїть і сміється...
- Івасику треба терміново звернутися до вчительки, а вона розмовляє з татом Сергійка... Івасик...
- Івасик у дверях зіткнувся з Оленкою. Хлопчик...
- Мама прийшла втомлена з роботи і я...

- Маленький братик сумує і я...
- Квітка у вазоні опустила листочки і я...
- Друг захворів і я...
- У сестрички не виходить задача і я...
- Покажи, як запросити партнера до танцю.

ПРАВИЛА ДОБРОТИ

1. Допомагай слабким, маленьким, хворим...
2. Не будь жадібним
3. Прощай помилки іншим
4. Ніколи не заздри!
5. Жалій інших, а не себе.

ПРАВИЛА ЧЕСНОСТІ

1. Сказав - зроби.
2. Не впевнений - не обіцяй.
3. Помилився - визнай.
4. Забув - попроси пробачення.
5. Говори тільки те, що думаєш.
6. Не можеш сказати правду - поясни, чому.
7. Не видавай чужу тасмницю.

ПРАВИЛА ВВІЧЛИВОСТІ

1. Пам'ятай! Ввічливість - вміння поводити себе так, щоб іншим було приємно з тобою.
2. Будь завжди привітним; вітайся при зустрічі, дякуй за допомогу, йдеш - попрощайся.
3. Не примушуй за тебе хвилюватися, ідеш - скажи куди і коли повернешся.
4. Не капризуй, не бурчи! Твоє капризування може зіпсувати настрій іншим.

ПРАВИЛА СКРОМНОСТІ

1. Не будь хвальком! Не вихваляйся своїми успіхами, знаннями, речами.
2. Старайся не виділятися серед товаришів.
3. Допоміг товаришеві - не підкреслюй цього, нікому не хвались
4. Старайся робити добро скромно, непомітно.

ПРАВИЛА СПІЛКУВАННЯ

1. Подивись навколо - хто потребує поради, доброго слова, співчуття, допомоги.
2. Постав себе на місце іншого.
3. Зрозумій і виконай його бажання.
4. Принеси іншому радість... І тоді ти станеш добрим чарівником!

СПІЛКУЮЧИСЬ З ДОМАШНІМИ

1. Коли прокинувся і зустрівся з домашніми, не забудь привітатися.
2. Коли сідаєш за стіл, пам'ятай, як треба сідати і якими приборами користуватись.
3. Не забувай дякувати дорослим за послуги.
4. Пам'ятай, що приходить з прогулянки треба вчасно, аби батьки не хвилювались, і попереджувати, коли повернешся.

ЯК СІСТИ ДО СТОЛУ В ГОСТЯХ

1. Хлопчик пропускає дівчинку вперед.
2. Відсуває їй стільчик, а коли вона пройде, то підсуває, щоб сіла і тільки після цього сяде сам. Спокійно, без метушні.

ЯК СИДІТИ НА СТІЛЬЦІ

1. Сиди прямо, але вільно, не напружуючись.
2. Не витягуй ноги далеко від стільця, це заважає іншим.
3. Не розставляй ноги, ноги повинні стояти разом.

ПРАВИЛА ПАСАЖИРІВ

1. Зайшов у салон, стань так, щоб нікому не заважати.
2. Поступись місцем старшим, дівчаткам, малюкам.
3. Не можна стояти на сходинках, голосно розмовляти, кричати, капризувати.
4. Обов'язково оплати проїзд чи пред'яви проїзного квитка.

ПРАВИЛА ГАРНОГО НАСТРОЮ

1. Намагайся зрозуміти бажання іншого і в міру можливості виконати його.
2. Намагайся бути уважним і люб'язним з кожним із твоїх рідних і близьких тобі людей.
3. Завжди і зі всіма будь чесним, чемним, поважай іншу людину (дитину).
4. Постарайся зрозуміти і відгукнутися на стан іншої людини.
5. Давайте дарувати людям радість спілкування з нами

ПРАВИЛА ЦІКАВОЇ ДИСКУСІЇ

1. Не вигукуй!
2. Не перебивай!
3. Не повторюй чужі думки!
4. Не переходь на інші теми!

ПРАВИЛА ДИСПУТУ

1. Сперечайся чесно і щиро.
2. Говори зрозуміло, чітко, точно.
3. З повагою стався до співрозмовника і його думок.
4. Головна зброя диспуту - аргументи, факти, докази.

ЩОБ НЕ БУЛО ГАЛАСУ

1. Не поведься брутально, не бешкетуй, брутальність може дуже поранити.
2. Допмагай у справах маленьким і великим.
3. Чемним будь з усіма і в всьому, і обов'язково зараз, а не потім.

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОВІДНОСИН

1. У ставленні до іншого завжди будь:
чемним;
уважним;
доброзичливим.
2. Ніколи не дозволяй собі насміятися над недоліками іншої людини.
3. Не намагайся бути "кращим" за всіх.
4. Не соромся поступитися іншому.

ЩОБ НЕ ВІНИКЛА СВАРКА

1. Не накопичуйте образ і не дуйтеся, краще першим посміхнутися.
2. У вирішальний момент себе стримати і уникнути конфлікту.
3. Намагайся виявити толерантність, або почути й іншу (чужу) думку.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ У ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

1. Коли поруч з тобою люди, пам'ятай про це.
2. На вулиці намагайся не привертати до себе уваги перехожих своїм неохайним виглядом або гамірливою та задирливою поведінкою.
3. У магазині дотримуйся правил черги та чемного поводження.

4. У транспорті пам'ятай про старших і молодших, намагайся виявити свою увагу до них.
5. У театрі, бібліотеці, музеї дотримуйся тиші, поважай увагу оточуючих до вистави, книг, творів мистецтва.

3. Гра “Дякую - прошу”

- Уявіть, що ви збираєтесь у мандрівку і потрібно скласти список необхідних для неї речей. По колу ми будемо передавати наплічник і класти до нього уявні речі. Але деякі речі ми візьмемо, а деякі ні. Ваше завдання зрозуміти у чому секрет:)

Наприклад:

- **Виховник:** я кладу до наплічника зубну щітку. Прошу.
 - **Юн 1.:** я кладу до наплічника зубну пасту.
 - **Вих.:** ні, ми не візьмемо з собою зубну пасту.
 - **Юн 2:** дякую, я кладу до наплічника книгу. Прошу.
 - **Вих.:** книга дуже необхідна у поході звичайно ж ми її візьмемо.
- І так далі... поки усі не зрозуміють

Секрет у тому, що коли ти приймаєш від когось, чи далі по колу даєш комусь наплічник, ти повинен сказати чарівні слова: ДЯКУЮ і ПРОШУ тільки тоді речі, які ти запропонував, теж візьмуть.

Виховник:

- Серед слів, які ми вживаємо є не зовсім звичайні слова – це чарівні слова. Ці слова допомагають нам у повсякденному спілкуванні. Тому знати ввічливі слова просто необхідно.
 - А скільки чарівних слів ви знаєте?
 - Давайте перевіримо!
- Що ти скажеш, якщо зустрінеш на вулиці свого друга?
 - Якими словами ти вітаєш зранку своїх рідних?
 - Що потрібно сказати, коли всі сідають за стіл?
 - Що ти скажеш, коли потрібно попросити вибачення?
 - Які слова говорять, коли прощаються?

Дякую, спасибі, прошу, будь ласка, на здоров'я, вибачте, добрий ранок, добрий день, добрий вечір, добраніч, смачного, будьте здорові, до побачення, на все добре, перепрошую, хай щастить.

4. Вправа «Вічлива людина»

В мене є багато карточок зі словами. Ваше завдання відібрати тільки ті, які стосуються вічливості.

Байдужа, вихована, жадібна, тактовна, порядна, бездарна, безтурботна, інтелігентна, боязка, щира, точна, заздрісна, люб'язна, горда, привітна, хвалькувата, чемна, відповідальна, неохайна. Поясніть чому саме ці слова ви відібрали і чому ці слова характеризують вічливу людину.

5. Завершення гутірки

- Отже ми розмовляли про правила поведінки, ввічливі слова. Звичайно це крихітна частинка із того, *що потрібно знати всім*. Але маю надію, що навіть те, про що ви дізнались на гутірці допоможе у вирішенні багатьох ситуацій. Тому що правила поведінки, спілкування, це не лише суспільна забаганка, а й користь для вас самих. Адже вас будуть поважати та вважати ввічливими, порядними людьми.